

На ринку книжок перше місце посідає так зване “розважальне читиво”. Така література зорієнтована на невибагливу аудиторію, яка проковтне все, але й інтелектуальна частина населення із захопленням ставиться до новацій у стилі “фентезі”, детективів, жіночих романів тощо.

В Україні, яка перебуває в стані пошуку шляхів розвитку всіх галузей культури, розвиток літературної творчості відбувається в напрямі спрощення, і читацьку аудиторію таке становище влаштовує. Ця проблема активно обговорюється на сторінках якісних видань, наприклад у статтях Л. Путіної “Постбідняцьке жіноче читиво” [5, 39-40], Т. Скотникової, Н. Непийводи “Подарунок книгожерам” [6, 38-39], М. Покобатько “Казки про дівчат та самоідентифікацію” [4, 40].

Про розмаїття книжних новинок свідчать результати щорічної акції рейтингового опитування “Книжка року” (2002 р.). Акція є носієм та поширювачем інформації щодо виданих книжок, вона респектабельна та авторитетна. Книги оцінювалися у 23 номінаціях, назви яких свідчать про розвиток багатьох напрямів літератури в Україні (наприклад, “Художні твори для школярів та підлітків”, “Сучасна українська та перекладна проза”, “Сучасна українська та перекладна поезія”).

В Україні формується доволі потужна галузь книговиробництва. Обидва видання взяли участь у популяризації визначної акції, висвітливши перебіг подій та визначивши переможців у номінаціях, на які читач може звернути увагу [3, 21].

В Україні розвиваються не всі жанри літератури. За умов ринкової економіки розвиток літератури уповільнюється, відбуваються кардинальні зміни читацьких інтересів.

Про таку ситуацію свідчить перегляд літературних рубрик на сторінках журналу “ПіК” та газети “Дзеркало тижня”.

1. Прохоров Е.П. Введение в теорию журналистики: Учебное пособие. - М.: Издательство РИП-Холдинг, 2000. - 308 с.
2. Социальная служба // День. - № 61. - 4.04.2003. - С.1
3. Дубинянская Я. Книжный новый год // Зеркало недели. - № 9 (434) - 8 - 14.03. 2003 г. - С. 21.
4. Покобатько М. Казки про дівчат та самоідентифікацію // ПіК - № 11(190) - 22-28 березня 2003 р. - С. 40.
5. Путіна Л. Постбідняцьке жіноче читиво // ПіК - № 9 (188) - 8-14.03.2003 р. - С.39-40.
6. Скотникова Т., Непийвода Н. Подарунок книгожерам // ПіК - № 11(190) - 22-28.03. 2003 р.

Ежеляя З.В.

ЧКЕПК, Черновицкая средняя школа № 3

«РУССКИЙ АРХИВ» – ПЕРВЫЙ В РОССИИ ЛИТЕРАТУРНО-ИСТОРИЧЕСКИЙ ЖУРНАЛ

Молчат гробницы, мумии и кости,–
Лишь слову жизнь дана:
Из древней тьмы на мировом погосте
Звучат лишь Письмена.

И. Бунин

С момента появления литературы как явления, продукта общественной и индивидуальной мысли и творчества, была осознана ее мощная идеологическая роль. Во времена многих цивилизаций, во многих культурах первоначально грамотой владели лишь немногие, обычно служители культа, а власти на протяжении многих веков оберегали народ от проказы просвещения.

В России в XVII ст. духовенство утратило свое значение исключительного сословия учителей и ученых. Враги обмирщения культуры и противники светской науки отступали и теряли свои позиции. В веке XVIII российская общественность получила светскую школу, книгоиздательство, газеты, журналы. Литература стала явлением хотя и не общедоступным, но по-настоящему социальным. В то время обычно могли позволить себе заниматься литературной деятельностью образованные представители духовенства и аристократии. Но процессы демократизации, даже в условиях абсолютизма, дали возможность представителям более низких сословий взяться за перо.

Одним из показателей все возрастающего уровня национального самосознания отдельных личностей, групп и социальных слоев можно назвать и прессу. Пресса – интересный и ценный многоплановый первоисточник. На страницах газет и журналов фиксировались события во всем их многообразии – историческом, культурном, политическом, экономическом, социальном.

Первый русский журнал «Месячные исторические генеалогические и географические примечания в ведомостях» просуществовал 15 лет (1728-1742). А в 1759-1764 гг. один за другим начинают выходить частные журналы. Многие из них сыграли свою значительную роль в становлении и развитии русской публицистики и литературы. А спустя 100 лет настоящим событием в культурной жизни России стал выход в свет первого выпуска «Русского архива» (1863). Судьба готовила «Русскому архиву» долгую жизнь. Он издавался более 50 лет (1863-1917) и прекратил свое существование после смерти своего бессменного составителя и издателя Петра Ивановича Бартенева. За это время вышло более 600 (!) выпусков. С 1863 по 1873 гг. годовое издание «Русского архива» составляло одну книгу, в 1874 – 2 книги, а с 1875 года – 3, каждая со своим отсчетом страниц, состоящая из четырех выпусков. Получить «Русский архив» можно было и по подписке. Среди подписчиков были известные государственные деятели, аристократия, писатели, члены императорской фамилии. «Русский архив» стал первым в России литературно-историческим журналом, в котором печатались различные архивные материалы из частных и государственных архивов. Литературно-исторические памятники старой Руси, материалы о расколе и раскольниках, документы о русско-турецких войнах, о российско-польских отношениях, неизвестные или ненапечатанные доселе стихотворения, повести и рассказы общественных и государственных деятелей, ценные исторические документы, письма – все это можно найти на страницах «Русского архива». Наряду с русской эпистолярной прозой, в России существовала и развивалась французская, прочно укоренившаяся здесь во второй половине XVIII ст. Сам Пушкин в письме к Чаадаеву писал: *«Друг мой, я буду говорить с Вами на языке Европы,*

он мне привычнее нашего” [1]. В «Русском архиве» можно прочитать переписку императоров и императриц России, известных писателей, придворных, государственных деятелей, дипломатов.

Особая роль отведена в «Русском архиве» мемуарной литературе. Воспоминания, дневники, записки, несмотря на свою безусловную субъективность, для истории и литературы являются ценнейшими первоисточниками и со временем из психологической прозы очень интимного характера формируются в весьма специфичный литературный жанр. «Для людей XVIII и отчасти начала XIX вв. мемуары – это прежде всего история. Для человека второй половины XIX века или конца столетия, повествующего о николаевском времени, мемуары еще и литературный жанр, выполняющий особые задачи» [2].

Именно этот жанр представлен в «Русском архиве» очень полно в процессе его начинания, развития и становления. Мемуары времен практически всех царствований, от записок несчастной Н.Б.Долгорукой, записок Басевича, дневника камер-юнкера Ф.В.Берхгольца, записок Храповицкого до воспоминаний современников издателя, были напечатаны на страницах журнала.

Редакционной коллегии у «Русского архива» не было. Материалы готовили известнейшие литераторы и историки: Вяземский, Майков, Брюсов, Грот и др. Благодаря титаническому труду издателя (каждая книга обычно содержала более 50 литературно-исторических единиц) свет увидели ценнейшие произведения, многие из которых никогда с тех пор не переиздавались.

1. Пушкин А.С. Полн. собр. соч.- Т.14. –М: Изд-во АН СССР, 1941. – С. 187.
2. Русские мемуары. Избранные страницы. (1826-1856) / Сост. вступ. ст., биогр. очерки и прим. И.И. Подольской. – М.: Правда, 1990. – С. 10.

Покровська О.А.

РИТМІЧНО ОРГАНІЗОВАНІ РЕКЛАМНІ ТЕКСТИ НА УКРАЇНСЬКОМУ ТЕЛЕБАЧЕННІ

У сучасному житті зростає роль реклами як одного із різновидів масової комунікації. Існують найрізноманітні види й форми її. Це і так звана вулична реклама, і друкована реклама, і аудіовізуальна реклама, і реклама в періодиці. Особливе місце вона посідає на телебаченні. Очевидно, за нею майбутнє. Роль реклами на телебаченні настільки значуща, що в багатьох глядачів створюється враження, що всі інші передачі – лише привід, аби подати рекламний інформаційний блок. Телебачення, що має здатність миттєвого впливу, є ідеальним засобом передачі рекламних повідомлень. Тут синтезуються “виражальні можливості багатьох видів мистецтва й засобів пропаганди” [1,95]. Своєрідність такого оголошення полягає в паралельному використанні мовних і композиційно-графічних засобів для вираження певної ідеї. Таке поєднання є специфічною рисою реклами і може бути реалізоване в друкованому вигляді чи засобами телебачення.